

7.1.2019

VETURIMIESTEN ELÄKKEIDEN LASKENTAOPAS

1. Yleistä eläkejärjestelmästä ja veturimiesten eläkkeiden muodostumisesta

Veturimiesten eläkkeet ja eläketasot puhuttavat eri puolilla maata. Koska veturimiesten eläkkeiden määräytymisen perusteista vallitsee paljon hämminkiä, niin seuraavassa selvitetään joitakin asian nyrkkisääntöjä.

Eläkkeiden määräytyminen ja niiden taso ratkaistiin, kun VR-liikelaitos osakeyhtiöitettiin vuonna 1995. Tällöin kaikista virkasuhteista tuli yksityisoikeudellisia työsuhteita ja palvelusuhteet valtioon katkesivat. Tämä merkitsi myös valtion eläkepalvelun päättymistä. Yhtiöittäminen toteutettiin valtiovallan pakkosaneluna. VR-konsernin yhteyteen perustettiin VR Eläkesäätiö, joka hoitaa konsernin palveluksessa olevien lakisääteistä TEL-eläkevakuuttamista sekä ns. vanhojen työntekijöiden lisäeläkevakuutuksia. Lisäeläkevakuutuksilla turvataan vanhojen työntekijöiden erityiset eläkeiät ja myös hyvitetään eläketasoa.

Eläkeasioihin pystyttiin vaikuttamaan, mutta itse eläkejärjestelmän muutos aiheutti sen, että ns. eläkesuunnittelu tehtiin mahdottomaksi, koska yhtiöittäminen toteutettiin kertaheitolla ilman mitään ylimenoaikaa. Vuosien 1991-1994 VEL-ansiot tulevat siten vaikuttamaan eläketasoon pysyvästi ns. vanhojen veturimiesten osalta. Vuoden 1995 tasosta eläkeindeksit ovat tähän asti kehittyneet yhteensä n. 30 %.

Myös valtion eläkejärjestelmässä siirryttiin TEL-järjestelmän tapaan vuoden 1995 alusta 10 viimeisen vuoden laskentajärjestelmään, joten neljän viimeisen työssäolovuoden ansioihin perustuva laskenta olisi joka tapauksessa muuttunut, vaikka VR:stä ei olisikaan tehty osakeyhtiötä.

Vuoden 2005 eläkeuudistuksessa uudenlaiseksi yleiseksi eläkeiäksi tuli 63 vuotta, kun aiempi TEL:n vanhuuseläkeikä oli 65 vuotta. Eläkelainsäädännön uudistus merkitsee myös muutoksia TEL-eläkkeiden laskentajärjestelmään ja vapaakirjojen laskennassa siirytään entistä monimutkaisempiin järjestelmiin vuoden 2005 alusta kertyvien eläkkeiden osalta. Kuitenkin VR Eläkesäätiön sääntöjen mukaista painotettua eläkepalkkaa laskettaessa noudatetaan edelleen jatkossakin TEL-eläkeosuuden laskennassa 10 viimeisen vuoden laskentakautta. Vastaavasti VEL-vapaakirja määräytyy vuosien 1991-1994 kahden ansiotasoltaan keskimmäisen vuoden ansioista.

Veturimiesten eläkkeiden laskentasäännöt monimutkaistuivat yhtiöittämisen yhteydessä, koska kokonaiseläke muodostuu valtion eläkelain VEL-eläkkeestä, työeläkelain TEL-eläkkeestä ja eläkesäätiön sääntöjen perusteella lisäeläkkeinä maksettavista lisäosuudesta ja täydennysosuudesta.

Lisäeläkkeen määrä riippuu siitä, kuinka paljon VEL-palvelua veturimiehelle oli kertynyt yhtiöittämishetkeen 1.7.1995 mennessä. Samalla periaatteella määräytyy eläkkeen enimmäisprosentti. Yhtiöittämisen yhteydessä kaikki tuolloin VR:n palveluksessa olleet saivat tiedon VEL-vapaakirjansa suuruudesta.

Seuraavassa esitetään veturimiesten eläkkeiden määräytymisen yleiset periaatteet. Lisäksi selvitetään painotetun eläkepalkan laskentasääntö, jonka perusteella kukin voi arvioida oman eläkkeensä suuruutta silloin, kun kaikki eläkkeeseen vaikuttavat tekijät ovat tiedossa.

2. Vapaakirjat

VEL-vapaakirja karttui 31.12.1994 asti 2 prosenttia vuodessa. Ajalla 1.1.1995-30.6.2005 karttuma oli 1.5 % eli VEL -karttuma tuolta puolelta vuodelta oli 0,75 % . VEL-eläkettä kertyi 23 ikävuoden täyttämisen jälkeen suoritetusta kaikesta valtion palveluksesta. . VEL-vapaakirja määräytyy yhtiöittämistä edeltäneiden neljän täyden vuoden ansioista eli vuosien 1991-94 ansioista. VEL-eläkepalkka määräytyy ansiotasoltaan kahden keskimmäisen vuoden keskiarvosta. Näiden vuosien ansiot lasketaan yhteen ja jaetaan kuukausimäärällä 24.

TEL-eläkettä on VR:llä karttunut 1.7.1995 alkaen 1.5 % vuodessa, 23 ikävuoden täyttämisen jälkeen TEL-vapaakirja lasketaan viimeisen täyden kymmenen ansioiden perusteella. Vuoden 2005 eläkeuudistus merkitsee veturimiesten osalta sitä, että vuoden 2004 loppuun mennessä kertyneestä TEL-eläkkeestä muodostetaan teknisellä katkaisulla oma vapaakirjansa. Koska vapaakirjan ansioihin lasketaan vain täydet kalenterivuodet, niin VR:llä tämä teknisesti katkaistava vapaakirja muodostuu vuosien 1996-2004 ansioista. Siten vuosien 1996-2004 eläkeindekseillä korjatut VR:n ansiot lasketaan yhteen ja jaetaan kuukausien lukumäärällä 108. Kunkin vuoden ansioista vähennetään työntekijän maksama palkansaajan TEL-maksu.

Vuoden 2005 alusta alkaa kertyä uusitun työeläkelainsäädännön mukainen vapaakirja, jossa eläkettä kertyy 1.5 % vuodessa 18-52-vuotiaille. 63-vuotta täyttäneille kertyy eläkettä 1,9 % vuodessa, kun taas 63- ja 68 ikävuosien välillä ansiotyöstä kertyy ns. superkarttuma eli 4,5 % vuodessa. Uuden eläkelainsäädännön mukainen eläke lasketaan koko työuran aikaisten ansioiden perusteella. Eläkkeeseen vaikuttavat kaikki 18 ikävuoden jälkeen saadut työansiot. Tämä laskutapa ei kuitenkaan astu voimaan takautuvasti, vaan uuden lain mukainen vapaakirja voi alkaa kertyä 1.1.2005 alkaen.

4. VR Eläkesäätien lisäosuudet

VR Eläkesäätien säännöillä on määrätty lisäeläkkeinä maksettavista lisäosuuksista.. Lisäeläkkeellä nostetaan ensinnäkin eläkekarttumaa ja eläkkeen enimmäismäärää. Lisäksi lisäeläkkeellä tehdään mahdolliseksi eläkkeelle siirtyminen erityiseläkeiässä (esim. vek 55. kond. 58). Lisäeläkkeen karttuminen on säännöissä sidottu siihen, paljonko veturimiehille oli kertynyt VEL palvelua ennen 1.7.1995 tapahtunutta yhtiöittämistä. Lisäeläke on siten kytköksissä eläkeprosenttiin.

Lisäeläke kertyy eri ryhmissä seuraavasti **VEL-palvelun perusteella:**

- vähintään 20 vuotta, eläkeprosentti on 66 %. Karttuma on VEL palveluksesta 0,2 % vuodessa ja TEL-palveluksesta 0,7 % vuodessa.
- 15-19 vuotta, eläkeprosentti on 63 %. Lisäosuutta karttuu TEL -palveluksesta 1.7.1995 lukien 0,45 % vuodessa.
- alle 15v VEL-palveluksessa olleiden takuueläkeprosentti on 60 %. Sen saavuttaminen edellyttää, että ennen eläkkeelle lähtöä on kertynyt VEL- ja TEL -palvelua yhteensä vähintään 30 vuotta.

5. VEL- ja TEL -vapaakirjojen laukaiseminen

Vuonna 2005 uusitun lainsäädännön mukaan TEL- ja VEL -vapaakirjat laukeavat mak-suun 63-vuoden iässä. Tällöin tulee maksuun myös Valtiokonttorin maksama VEL–vapaakirja, johon suoritetaan ns. **normeeraus**. Normeeraus on varhennusvähennys, koska muutoin VEL–vapaakirja laukeaisi täytenä maksuun vasta 65 vuoden iässä. Normeerauk-sessa VEL–vapaakirja jaetaan normeerauskertoimella eli luvulla 1,106. Normeeraus koskee vain ennen vuotta 1960 syntyneitä. Mikäli normeeraus johtaisi yksittäisen eläkkeensaajan kannalta eläketason heikentymiseen, niin VR Eläkesäätiö korvaa tämän heikennyksen lisä-eläkkeen **täydennysosalla**. VEL–vapaakirjojen normeeraus 63-vuoden iässä ei siis aiheuta eläketason heikkenemistä VR Eläkesäätiön eläkkeissä.

Veturimiehille maksetaan eläke 55-62-ikävuosien aikana VR Eläkesäätiön A-osaston lisä-eläkkeenä. Tämä eläke on painotetun eläkepalkan suuruinen. Kun VEL- ja TEL -vapaakirjat 63-vuotiaana laukaistaan, niin eläketaso ei voi heiketä, mikä on taattu VR Eläkesäätiön säännöillä.

63-ikävuodesta lähtien eläke muodostuu VEL- ja TEL -vapaakirjoista sekä VR Eläkesäätiön maksamista lisäosuudesta ja mahdollisesta täydennysosasta. Nämä ovat yhteensä sama määrä kuin painotettu eläkepalkka.

Uuden eläkelain mukaan eläke voisi 63-vuoden iässä myös teoreettisesti parantua, mikäli eläkkeensaajan kaikkien vapaakirjojen yhteenlaskettu summa ylittää VR Eläkesäätiön sääntöjen mukaisen painotetun eläkepalkan. Tällöin ei jäisi maksettavaksi lisäeläkettä, vaan eläke muodostuisi vapaakirjojen yhteissummasta. Vapaakirjoja ei myöskään yhteenso- viteta eli niiden enimmäismäärää ei enää vuoden 2005 jälkeen rajoiteta.

Veturimiehellä voi olla VR:llä ansaittujen VEL- ja TEL -vapaakirjojen lisäksi mahdollisista muista palvelussuhteista ansaittuja vapaakirjoja, jotka ovat voineet kertyä ennen VR:n pal- velusta, VR:n palveluksen ohessa sivutöistä tai sitten eläkkeellä ollessa tehdystä työstä. Jos tällaiset 63-vuoden iässä laukaistavat vapaakirjat ylittävät yhteenlaskettuna painotetun eläkepalkan, niin ne tulevat sellaisenaan maksuun ja niiden yhteenlaskettu määrä voisi joissakin tilanteissa noustakin yli painotetun eläkepalkan.

Käytännössä eläkekaton puhkaiseminen tulee olemaan veturimiesten kohdalla harvinaista, koska siirrytään eläkkeelle 55-vuoden iässä ja koska yli painotetun eläkepalkan pääsemi- nen vapaakirjojen yhteissummalla edellyttäisi enemmän työvuosia kuin 55-ikävuoteen mennessä on kertynyt. On huomattava, että mahdolliset muut kuin VR:n töistä ansaitut va- paakirjat eivät nosta eläketasoa siinä tapauksessa, että vapaakirjojen yhteenlaskettu määrä alittaa painotetun eläkepalkan. Tällöin ne voivat pienentää VR Eläkesäätiön maksamaa li- säeläkettä tai täydennysosuutta, mutta eläketaso säilyy painotetun eläkepalkan tasossa.

55-vuoden erityiseläkeiässä eläkkeelle lähtevien veturimiesten eläkkeen suuruus voidaan yksinkertaistettuna laskea ns. painotetun eläkepalkan laskentasäännön perusteella. Tämä painotettu eläkepalkka määrittää sen tason, josta eläkeprosenttia käyttämällä saadaan sel- ville maksettavan eläkkeen enimmäismäärä eli käytännössä se eläke, jonka veturimies tu- lee saamaan. Painotettu eläkepalkka on myös käytännössä kattoeläke.

6. Eläkeindeksit

Eläkelainsäädännön muutoksen myötä myös indeksijärjestelmä monimutkaistui. Nykyinen työikäisen indeksi (palkkatason ja hintatason muutoksen paino on kumpikin 50 %) pysyy mukana järjestelmässä. Ennen vuotta 2005 kertyneet, TEL- ja VEL -vapaakirjojen muodostumiseen vaikuttavat vuosiansiot ja eläkepalkat tarkistetaan työikäisen indeksillä. Vuoden 2005 alusta VEL- ja TEL -vuosiansiot ja eläkepalkat tarkistetaan eläkkeen alkamiseen asti uudella palkkakertoimella (palkkatason vaikutus 80 % ja hintatason vaikutus 20 %). Kaikki myönnettyt VEL- ja TEL eläkkeet tarkistetaan vuoden 2005 alusta alkaen eläkeikäisen indeksillä (20 % palkat/80 % hinnat).

Painotettua eläkepalkkaa laskettaessa käytetään vuoden 2004 loppuun asti sekä VEL-että TEL -palkkojen osalta työikäisen indeksia (50/50). Vuoden 2006 alusta alkaen painotettua eläkepalkan laskennassa VEL -vapaakirjaa korotetaan uudella palkkakertoimella (80/20), kun taas TEL:n mukaiset palkat tarkastetaan työikäisen indeksillä.

Myönnettyt lisäeläkkeet (myös veturimiehen 55 vuoden iästä saama eläke) tarkistetaan vuoden 2005 alusta eläkeikäisen indeksillä (20/80).

Täydelliset, eläkeindeksejä koskevat tiedot löytyvät Eläketurvakeskuksen nettisivuilta osoitteessa www.etk.fi. Samoilta sivuilta löytyy myös palvelu, jolta voi tarkistaa TEL -tietoja tilata laskelman omista TEL -eläkeansioistaan.

Työikäisen TEL -indeksi ja palkkakerroin

Kunkin vuoden eläkepalkat ja myös vapaakirjat tarkistetaan indeksillä seuraavan laskukaudan mukaisesti:

$$\frac{\text{Eläkkeelle lähtövuoden indeksi} \times \text{Eläkepalkka}}{\text{Laskentavuoden indeksi}} = \text{Indeksikorjattu eläkepalkka (vapaakirja)}$$

Esim. vuoden 2002 ansiot 35 000 € korotetaan vuoden 2006 tasoon seuraavasti:

$$\frac{2246}{2054} \times 35\,000 \text{ €} = 38\,271,66$$

Palkkakerroin (Palkat 80/Hinnat 20)

Palkkakerrointa käytetään vuodesta 2005 alkaen kertyvien työaikaisten ansioiden, työeläkelaisissa säädettyjen rajamäärien sekä vapaakirjojen tarkistamiseen vastaamaan palkkojen ja hintojen nousua. Vuoden 2005 palkkakerroin on 1,028 (+2,80 %) ja vuoden 2006 palkkakerroin on 1,063 (+3,4 %)

Palkkakertoimet löytyvät TEL -indeksitaulukoista. Vuoden 2005 ansion 40.000 € muuntaminen vuoden 2006 tasoon tapahtuu seuraavasti:

$$\frac{1,063}{1,028} \times 40.000 \text{ €} = 41.361,90 \text{ €}$$

Eläkeindeksi, jolla korotetaan aiempien vuosien ansiot eläketapahtumavuoden tasoon, ovat seuraavat:

vuosi	<u>Työikäisen TEL –indeksi (50/50) eli puoliväli-indeksi</u>
1990	1481
1991	1595
1992	1682
1993	1688
1994	1688
1995	1712
1996	1760
1997	1791
1998	1825
1999	1868
2000	1903
2001	1981
2002	2054
2003	2103
2004	2151
2005	2191
2006	2246
2007	2311
2008	2363
2009	2494
2010	2538
2011	2578
2012	2663
2013	2738

7. Painotettu eläkepalkka laskeminen ja eläkeprosentti

Päivittämällä tiedot VEL -vapaakirjan pohjana olevista ansioista, tarkistamalla TEL -ansionsa sekä laskemalla indeksien kehityksen vaikutuksen, pystyy itse laskemaan painotetun eläkepalkkansa. Se taasen on melko tarkka arvio tulevasta eläketasosta.

Veturimiehen **painotetun eläkepalkan laskemisessa** tapahtuu seuraavan kaavan perusteella:

$$\frac{(\text{VEL -kuukaudet} \times \text{VEL -eläkepalkka}) + (\text{TEL -kuukaudet} \times \text{TEL -eläkepalkka})}{\text{VEL -kuukaudet} + \text{TEL -kuukaudet}} = \text{painotettu eläkepalkka}$$

Eläkeprosentti

Veturinkuljettajan eläkeprosentti määräytyy sen perusteella kuinka paljon on kertynyt VEL-palvelua 1.7.1995 mennessä 23 ikävuoden jälkeen. Eläke on painotetusta eläkepalkasta laskettu omaa eläkeprosenttia vastaava luku. Eläkeprosentit ovat seuraavat:

VEL –palvelua

- vähintään 20 vuotta = 66 %
- 15-19-vuotta = 63 %
- alle 15 v. = 60 %

Lisäksi on huomattava, että tärkeänä edellytyksenä alle 15 vuotta palvelleiden ryhmässä on, että 23 ikävuoden jälkeen on kertynyt eläkeikään mennessä valtion aikaista VEL – Palvelua ja VR Osakeyhtiön aikaista TEL -palvelua yhteensä 30-vuotta 23-ikävuoden jälkeen. Ellei tätä kertymää saavuteta, niin eläke määräytyisi ainoastaan VEL- ja TEL - kertymäprosenttien mukaan.

Painotetun eläkepalkan laskentasäännöllä ja henkilökohtaisella eläkeprosentilla pystyy hyvin tarkasti arvioimaan oman eläkkeensä suuruuden. Vuosiansiota laskettaessa on huomattava myös, että eläkepalkkaan ei oteta mukaan työntekijän maksamia TEL - eläkevakuutusmaksuja, jotka siis vähennetään vuosiansioista.

8. Painotetun eläkepalkan selvittäminen

Tee seuraavat selvitys- ja laskutoimenpiteet:

- Selvitä kuinka paljon Sinulla on VEL -eläkevuosia ja kuinka paljon TEL -eläkevuosia.
- VEL -eläkevuodet lasketaan 30.6.1995 asti ja TEL -eläkevuodet 1.7.1995 alkaen eläketapahtumaan asti.
- Eläkevuodet lasketaan 23 ikävuodesta alkaen.
- VEL- eläkepalkka määräytyy vuosien 1991, 1992, 1993 ja 1994 palkoista (neljä täyttä kalenterivuotta, joista otetaan kaksi keskimmäistä).
- TEL -eläkepalkka määräytyy painotetun eläkepalkan laskennassa 10 täyden kalenterivuoden laskentasäännön mukaan. Täydellisenä tämä sääntö tulee voimaan vuonna 2006, jolloin eläkkeelle lähtevien TEL -eläkevuodet määräytyvät vuosien 1996-2005 täysien kalenterivuosien ansioista.
- Jos tiedät VEL -vapaakirjasi suuruuden, niin pystyt muuntamaan vapaakirjan eläkepalkaksi laskemalla, kuinka monen prosentin vapaakirja Sinulla. Jos Sinulla on VEL –palvelua 23-ikävuodesta alkaen 15 vuotta 6 kuukautta , niin vapaakirjasi prosenttikarttuma on 30,75 %. (VEL -lainsäädännön muutoksen vuoksi ajalta 1.1.-30.6.1995 VEL -eläkettä kertyi vuodessa 1,5 %).

Oletetaan, että vapaakirjan euromääräinen suuruus on vuoden 1995 tasossa 700 euroa. Eläkepalkka on tuolloin laskettavissa seuraavan kaavan mukaan:

$$\frac{700 \times 100}{30,75} = 2.276,42$$

Koska kysymyksessä on eläkepalkka vuoden 1995 tasossa, niin se muutetaan nykytasoon seuraavasti: Vuoden 1995 työikäisen indeksi 1712 ja vuoden 2005 indeksi on 2191.

$$\text{suoritetaan laskutoimitus: } \frac{2191}{1712} \times 2.276,42 \text{ €} = 2.913,33 \text{ €}$$

Lisäksi on huomioitava, että VEL -vapaakirjoja tarkistetaan vuoden 2005 alusta palkkakertoimella, joten Sinun on tehtävä vielä palkkakerroinlaskelma päästäksesi vuoden 2006 tasoon. Vuoden 2005 palkkakerroin on 1,028 ja vuoden 2006 palkkakerroin on 1,063.

Palkkakerroin tarkistus vuoden 2006 tasoon tapahtuu seuraavasti:

$$\frac{1,063}{1,028} \times 2.913,33 \text{ €} = 3.012,52 \text{ €}.$$

Euromäärä 3.012,52 € on siis VEL -eläkepalkka vuoden 2006 tasossa.

- Jos Sinulla ei ole tiedossa vapaakirjan suuruutta, niin Sinun tulee muutoin selvittää vuosien 1991-1994 veronalaiset ansiot. Ne korotetaan vuoden 2006 tasoon indeksillä samoin kuin edellisessä esimerkissä.

- Selvitä myös viimeisten 10 vuoden TEL -ansioiden veronalaiset vuositulot. Vuodesta 1996 ansioista vähennetään palkansaajan eläkemaksu. Palkansaajan eläkemaksu on ollut 4,6 % ja vuodesta 2005 alkaen yli 53-vuotiailta 5.8 %.
- Korjaa vuosiansiot eläkkeelleläähtövuoden indeksin mukaiseksi. Huomaa vuodesta 2006 alkaen palkkakertoimen käyttö VEL -vapaakirjan korjaamisessa. Painotetun eläkepalkan laskennassa käytetään TEL -ansioiden osalta kuitenkin edelleen työikäisen indeksia (50/50).
- Valitse ansioitaan kaksi keskimmäistä VEL -vuotta. Laske em. vuosiansiot yhteen ja muuta ne kuukausipalkaksi jakamalla summa 24:llä. Kerro luku VEL -eläkevuosien kuukausimäärällä (= kaikki kuukaudet 23 ikävuoden jälkeen 1.7.1995 asti). Näin saat VEL -eläkesumman.
- Laske viimeisen täyden 10 TEL -vuoden indeksikorjatut vuosiansiot yhteen sekä jaa summa kuukausien lukumäärällä. Huomaa, että laskennassa ei oteta huomioon vajaata eläkkeelleläähtövuotta. Kerro luku TEL -kuukausien lukumäärällä (täydet kuukaudet 1.7.1995 alkaen eläkkeelleläähtöajankohtaan). Näin saat TEL -eläkepalkkasumman.
- Laske saamasi VEL -ajan ja TEL -ajan eläkepalkkasummat yhteen.
- Jaa summa VEL- ja TEL -palvelukuukausien yhteismäärällä.
- Tulos on painotettu eläkepalkka kuukaudessa, josta eläke on 66 %, 63 % tai 60 %.

9. Painotetun eläkepalkan laskenta, esimerkki

$$\frac{(\text{VEL -kuukaudet} \times \text{VEL -eläkepalkka}) + (\text{TEL -kuukaudet} \times \text{TEL -eläkepalkka})}{\text{VEL -kuukaudet} + \text{TEL -kuukaudet}} = \text{Painotettu eläkepalkka}$$

Laskuesimerkki:

Eläkkeelle lähtö 1.7.2006, syntynyt 15.6.1951

VEL -eläkevuosia 21 v. (kuukausia 252) VEL -vapaakirjan eläkeprosentti 41,75 %

TEL -eläkevuosia 11 v. (kuukausia 132) TEL -vapaakirjan eläkeprosentti 16,9 %

Koska VEL -palvelua on yli 20 vuotta, niin VEL palveluksesta on kertynyt säätiön lisäeläkkeenä maksettavaa lisäeläkeoikeutta 0,2 % vuodessa 4, 2 eli ja TEL -palveluksesta 0,7 % vuodessa. eli 7,7 %

Eläke ei kuitenkaan tule maksuun em. laskennallisten prosenttien mukaan, vaan se määräytyy painotetun eläkepalkan mukaan.

Indeksikorjattu VEL -eläkepalkka on 3.012,52 €

Indeksikorjattu TEL -eläkepalkka on 3.500 €

Eläkeprosentti on 66, koska VEL palvelua on yli 20 vuotta.

Painotettu eläkepalkka ratkaisee eläkkeen tason, se lasketaan seuraavasti (kts. kaava edellä)

$$\frac{(252 \times 3.012,52) + (132 \times 3.500 \text{ €})}{384} = 3.180 \text{ €}.$$

Eläke on 66 prosenttia painotetusta eläkepalkasta 3.180 € eli $\frac{3.180}{100} \times 66 = 2.098,80 \text{ €}$.

100

Lopuksi

Edellä oleva esimerkki on arvio keskiarvoluvuista. hajontaa esiintyy suuntaan kuin toiseenkin.

Koska VEL -eläkevuosia on kaksi kertaa niin paljon kuin TEL -vuosia, niin painotetun eläkepalkka on lähempänä VEL -eläkepalkkaa.

Seuraavien 10-vuoden aikana veturimiesten eläkkeet painottuvat voimakkaammin TEL – palkan suuntaan. VEL -palkkakin paranee hieman enemmän jatkossa, koska sitä korjataan vuodesta 2006 palkkakertoimella. Laskelmiin sisältyy aina epävarmuustekijä, mutta arvionvaraisen laskelman eläkkeestäsi voit tehdä ko. laskelmalla. Onnistumisen kannalta olennaista on vapaakirjojen suuruus ja vuosipalkat ovat mahdollisimman tarkkoja ja että indeksilaskelmat ja painotetun eläkepalkan laskenta tehdään huolellisesti.

10. Elinaikakerroin

Vuoden 2005 eläkeuudistuksessa sovittiin myös elinaikakertoimen käyttöönottamisesta. Elinaikakerroin on vanhuuseläkkeen määrään vaikuttava mekanismi, jolla varaudutaan elinajan pidentymiseen. Kerroin määritellään erikseen kullekin ikäluokalle 62 vuoden iässä käyttäen viiden edellisen vuoden kuolevuustilastoja. Elinaikakertoimella kerrotaan alkava vanhuuseläke riippumatta siitä, missä iässä henkilö siirtyy vanhuuseläkkeelle. Jos vanhuuseläke alkaa alle 62-vuoden iässä, käytetään eläkkeen määrittelyssä eläkkeen alkamisvuoden kerrointa.

Elinaikakerroin vaikutti eläkkeisiin ensimmäistä kertaa vuonna 2010.

VML:n kotisivuilla olevan eläkelaskuriin on päivitetty käytettävä elinaikakerroin sekä tulevien vuosien ennusteet elinaikakertoimesta.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa vuosittain marraskuun loppuun mennessä asetuksella seuraavana vuonna käytettävän elinaikakertoimen.

Vahvistetut elinaikakertoimet:

	Elinaikakerroin
2010	0,9917
2011	0,98689
2012	0,98351
2013	0,97914
2014	0,97552
2015	0,97200
2016	0,96800
2017	0,96344
2018	0,96102
2019	0,95722

11. Vuorotteluvapaa ja eläke

Vuorotteluvapaa voi vaikuttaa eläkkeeseen, jos on vuorotteluvapaalla eläkkeiden laskentakautena. Eläketurvakeskus on antanut suosituksen, jonka mukaan vuorotteluvapaa pitäisi järjestää siten, että **vuorotteluvapaalla ollaan kalenterivuodesta vähintään 8 kuukautta.**

Tällöin vuorotteluvapaavuosi putoaa pois eläkelaskennasta, koska ansiotaso vakiintuneeseen ansioon putoaa reippaasti yli puolet.

12. VR ELÄKESÄÄTIÖ

Voit tilata tiedot VEL -vapaakirjastasi työeläkeyhtiö VARMA:lta tai VR Eläkesäätiöstä. Vuodesta 2012 alkaen vapaakirjan arvo näkyy myös Sinulle kotiin toimitettavassa työeläkeotteessa. Jatkossa työeläkeotteet toimitetaan alle 60-vuotiaille kolmen vuoden välein. Voit valita työeläkeotteen myös sähköisenä työeläkeyhtiön VARMA:n kotisivuilta kirjautumalla palveluun omilla pankkitunnuksillasi, osoitteessa www.varma.fi. Sähköinen työeläkeote päivittyy vuosittain.

VR Eläkesäätiön eläkeasiainhoitaja on tavoitettavissa maanantaista - keskiviikkoon, kello 09.00 - 15.00 välisenä aikana, numerosta 0307 21830 tai 0307 21317.